

Datum: 2026-01-14

Ärendenummer: SLK-2025-01032

Justitiedepartementet

ju.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia: ju.L4@regeringskansliet.se

Diarienummer: Ju2025/02076

Göteborgs Stads yttrande över Remiss från Justitiedepartementet - SOU 2025:102 - Bättre ansvarsfördelning

Göteborgs Stad har fått möjlighet att yttra sig över betänkandet Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102). Stadens yttrande följer i huvudsak betänkandets struktur och Göteborgs Stad väljer att yttra sig över de delar som framför allt bedöms beröra den kommunala verksamheten.

Vissa tillstånd enligt ordningslagen

Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att det finns behov av att renodla Polismyndighetens verksamhet, och ser att det finns vissa uppgifter som skulle kunna föras över till kommunen. Bland annat ligger det i kommunens intresse att offentlig plats används på bästa sätt samt att åtgärder vidtas när en plats används utan tillstånd eller i strid med ett tillstånd. Förslagen i sin helhet skulle kunna medföra att kommunen får ett helhetsansvar inom ramen för närliggande och i vissa fall överlappande frågor, samt en förbättrad och förenklad service för medborgarna. Däremot bedömer Göteborgs Stad att det finns behov av mer underbyggda resonemang i vissa delar och att konsekvenserna behöver belysas ytterligare i regeringens fortsatta beredning.

Göteborgs Stads anser att tillståndsärenden avseende sprängning, skjutning och användning av pyrotekniska varor har närmare koppling till polisiär verksamhet än kommunal verksamhet. Beslut om tillstånd för pyroteknik enligt flera bestämmelser i ordningslagen bör hanteras av samma myndighet för att underlätta hanteringen. Det kan bli splittrat och svårbegripligt för tillståndssökande med olika tillståndsmyndigheter avseende samma företeelse.

I dagsläget fattar polisen beslut om tillstånd att använda offentlig plats på privat ägd kvartersmark. Kommunen hörs inte och har inte någon möjlighet att ställa villkor. Beslutet kan klagas på som förvaltningsbesvär. Kommunen ska enligt förslaget fatta beslut om tillstånd att använda även sådan offentlig plats, kunna ställa villkor enligt 3 kap. 15 § OL och beslutet kan bara överklagas enligt kommunallagen. Göteborgs Stad bedömer att detta är en försämring av klagorätten för den enskilde och att nödvändiga villkor bör regleras mellan tillståndssökanden och markägaren i ett nyttjanderättsavtal när det gäller privat ägd kvartersmark då kommunen sällan har intressen att bevaka på sådan offentlig plats.

Tillstånd enligt 3 kap. 1 § OL förutsätter att den offentliga platsen är detaljplanlagd. Detta har medfört tillämpningsproblem i Göteborg vid upplåtelse av ytor på mark som inte är detaljplanlagda men som jämföras med offentlig plats. Det är önskvärt att det även för sådana platser kan krävas tillstånd enligt 3 kap. 1 § OL. Göteborgs Stad anser att denna fråga bör utredas inom ramen för regeringens fortsatta beredning. Om ett tillägg görs i 3 kap. 1 § OL som innebär att tillståndskravet i bestämmelsen även omfattar mark som inte är detaljplanlagd bör sådan mark omfattas av samma undantag som görs för kvartersmark enligt 1 § fjärde stycket avgiftslagen.

Beträffande torghandel står det i utredningen att tillstånd inte krävs för nyttjande av offentlig plats om nyttjandet sker i enlighet med det ändamål som platsen har upplåtits för, men att det dock även fortsatt kan krävas att kontakt tas av kommunen innan en offentlig plats används. Göteborgs Stad anser att det bör förtydligas att det kan krävas tillstånd av kommunen för att ta i anspråk plats på salutorg, dock inte tillstånd enligt OL, och att skillnaden mellan de olika typerna av tillstånd bör belysas.

Göteborgs Stads ställer sig vidare frågan om administrationen kommer att minska väsentligt för Polismyndigheten i och med att myndigheten föreslås få yttra sig över alla tillstånd, ha en vetorätt samt ha kvar ansökningar för 2 kap. OL.

Avgifter och finansiering

Göteborgs Stads ser positivt på utredningens förslag att ge kommunerna möjlighet att ta ut avgift för tillståndsärenden. Kommunerna ska ges rätt att ta ut avgift för prövningen av ansökan om tillstånd och tillsyn. Eftersom avgifterna enligt utredningen får fastställas av kommunerna själva enligt självkostnadsprincipen kan de utformas så att kommunerna får full kostnadstäckning för sin hantering. Göteborgs Stad anser emellertid att det saknas uppgifter i utredningen om hur stor kostnaden per ärende är för Polismyndigheten. Det är därför svårt att göra en bedömning av om kommunens avgifter riskerar att bli oskäligt höga. Göteborgs Stad anser att de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna behöver utredas ytterligare och att utredningen i det fortsatta arbetet bör beakta finansieringsprincipen. Staten bör överväga att tilldela medel för att finansiera kommunernas ansvarsövertagande, och bidra till att täcka kostnaderna som uppkommer initialt för att exempelvis upphandla system, rekrytera, utbilda personal med mera.

Överklagande

Göteborgs Stad konstaterar att det inte är tydligt om och hur kommunens beslut om återkallelse av tillstånd, förelägganden, viten och rättelse på den felandes bekostnad med mera kan överklagas. Detta bör utvecklas ytterligare. Av utredningens förslag framgår vidare att bestämmelsen i 3 kap. 16 § andra stycket om att Polismyndighetens beslut ska innehålla en upplysning om möjligheten att överklaga kommunens beslut enligt 13 kap. kommunallagen tas bort. Det behöver framgå tydligt av utredningen att Polismyndighetens yttrande ska innehålla en överklagandehänvisning så att den enskilde inte lider någon rättsförlust.

Parkeringsanmärkningar

Göteborgs Stad tillstyrker utredningens förslag i den del som avser ändring av lagen (1976:206) om felparkeringsavgift, där ansvaret för hantering av begäran om rättelser och bestridanden flyttas från Polismyndigheten till Transportstyrelsen. Göteborgs Stad delar utredningens bedömning att uppgifterna rörande rättelser och bestridanden av parkeringsanmärkningar är av administrativ karaktär och har låg polisiär relevans.

En överflyttning av dessa uppgifter till Transportstyrelsen bedöms kunna bidra till en mer effektiv och rättssäker hantering, genom att ärendena samlas hos en myndighet som redan har väletablerade processer inom fordons- och parkeringsområdet.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Göteborgs Stad gör bedömningen att tiden för ikraftträdande är för knapp om kommunen ska kunna omhänderta ansvaret för föreslagna uppgifter på ett ändamålsenligt sätt. Utöver tid för att få till genomförande vad gäller att etablera system och säkerställa tillgång till kompetens, så behöver även en smidig övergång mellan Polismyndigheten och kommunen säkerställas. Därför förordar Göteborgs Stad ett senare ikraftträdande än betänkandets förslag den 1 januari 2027.

Övergångsbestämmelserna avseende ärenden om tillstånd enligt 3 kap. och 5 kap. 3 § OL som inletts hos Polismyndigheten före ikraftträdandet men ännu inte avgjorts ska handläggas enligt äldre föreskrifter. Tillstånden kan utfärdas för längre tidsperioder och ibland även gälla tills vidare. Göteborgs Stad anser att det bör klargöras vilken myndighet som ska hantera olika frågor som kan uppkomma efter tillståndsbeslutet men under tillståndstiden, exempelvis tillsyn, återkallande, förelägganden, vite med mera.

Göteborgs Stad konstaterar avslutningsvis att de uppgifter som utredningen identifierat sannolikt kommer behöva flyttas från Polismyndighetens verksamhet. Utifrån att de föreslagna uppgifterna i stort rör användning av offentlig plats ser staden att kommunen får anses vara närmast huvudman att överta ansvaret. Däremot kvarstår ett antal frågor som behöver redas ut för att kommunen ska kunna genomföra de föreslagna förändringarna.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade representanterna från M, D, L och KD som yttrande en skrivelse från den 12 januari 2026, se bilaga.

Göteborg den 14 januari 2026

Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Mathias Sköld

Bilaga

Yttrande (M), (D), (L) och (KD)

Yttrande - Remiss från Justitiedepartementet - Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102)

Yttrandet

Utredningens syfte att renodla Polismyndighetens uppdrag genom att tydligare avgränsa myndighetens ansvar till brottsbekämpning, ordning och trygghet, samt att minska polisens ansvar för administrativa och tillståndrelaterade uppgifter som inte är av central polisiär karaktär, är i grunden välmotiverat.

Vi ser positivt på regeringens ambition att stärka Polismyndighetens fokus på kärnverksamheten. Att frigöra resurser från uppgifter som inte är direkt kopplade till brottsbekämpning och ordningshållning är ändamålsenligt och kan bidra till bättre prioriteringar, ökad effektivitet och stärkt trygghet för medborgarna.

Vi ser även positivt på att ansvar och uppgifter prövas och, där så är lämpligt, överförs till den aktör som har bäst förutsättningar att hantera dem på ett effektivt och rättssäkert sätt, oavsett om detta är kommunen eller annan statlig myndighet.

Samtidigt vill vi understryka vikten av att frågor om rättssäkerhet, ekonomiska konsekvenser, finansiering och praktiskt genomförande analyseras noggrant innan förändringar genomförs. Förändringar i ansvarsfördelning mellan myndigheter och kommuner måste ske på ett sätt som säkerställer tydliga mandat, långsiktig finansiering och stabila förutsättningar för berörda verksamheter.

Sammanfattningsvis ställer vi oss i huvudsak positiva till utredningens inriktning och välkomnar regeringens fortsatta arbete med att renodla Polismyndighetens uppdrag samt säkerställa att olika uppgifter hanteras av den aktör som är bäst lämpad för dem.